

**Załącznik
do Uchwały Nr 101/XXV/20
Rady Gminy Wiskitki
z dnia 28 grudnia 2020r.**

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2021**

Wiskitki, grudzień 2020

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie	3
II. Podstawa prawna i merytoryczna Programu	4
III. Diagnoza społeczna środowiska	5
1. Problem uzależnień i przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wiskitki w latach 2017 - 2019	6
2. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Żyrardowie	7
3. Dostępność napojów alkoholowych na terenie Gminy Wiskitki w latach 2017 - 2019	8
4. Poziom konsumpcji alkoholu na terenie Gminy Wiskitki w latach 2017-2019	10
5. Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiskitkach w latach 2017-2019	12
6. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	14
7. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	15
8. Skala problemów mających związek z alkoholem i narkotykami wykazanych przez Posterunek Policji w Wiskitkach	17
IV. Cele i zadania Programu	19
V. Adresaci Programu	20
VI. Zadania i sposoby realizacji Programu	21
VII. Realizatorzy Programu	25
VIII. Oczekiwane rezultaty	25
IX. Wskaźniki i narzędzia ewaluacji działań	26
X. Źródła i zasady finansowania zadań	27
XI. Zasady finansowania działań GKRPA	27
XII. Harmonogram działań Programu	28
XIII. Postanowienia końcowe	35

I. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 2277 z późn. zm.) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Podstawą prawną opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest art. 4¹ ust. 2 cytowanej wyżej ustawy. Wśród problemów społecznych występujących w naszym kraju zjawiska związane z nadużywaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych stają się dominujące, głównie z uwagi na ich rozmiar. Zgodnie z raportem Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) pt. „Zagrożenia dla zdrowia światowego. Śmiertelność i obciążenie chorobami powodowane wybranymi najpoważniejszymi zagrożeniami” (wydanie z 2009 r.), alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Szkody powodowane przez alkoholizm, jak i ryzykowne oraz szkodliwe spożywanie alkoholu, występują w wielu wymiarach:

jednostkowym (oddziałują negatywnie na zdrowie fizyczne i psychiczne osób pijących);
społecznym (negatywne oddziaływanie na zdrowie fizyczne i psychiczne członków rodzin, przemoc w rodzinie, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, ubóstwo, bezrobocie etc.);

ekonomicznym (koszty leczenia osób uzależnionych jak i współuzależnionych, systemu pomocy społecznej, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, przedwczesnej umieralności, spadek wydajności pracy etc.). Zakres prac badawczych odnosi się do zdiagnozowania następujących problemów: **Problemu alkoholowego (alkoholizmu)** – według WHO to „wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności, picia towarzyskiego bez względu na czynniki, które do tego prowadzą”¹. Alkoholizm ściśle wiąże się z negatywnymi zjawiskami społecznymi takimi jak: bezrobocie, przemoc, ubóstwo, czy zachowania kryminalne. Problem alkoholowy wśród współczesnych społeczeństw jest problemem o bardzo szerokim zasięgu. **Problemu narkotykowego (narkomania)** – według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, narkomania to: „*stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich*”². W niniejszym dokumencie zwrócono uwagę przede wszystkim na następujące kwestie związane ze zjawiskiem narkomanii: rozpowszechnienie i dostępność narkotyków oraz dopalaczy, skala zjawiska wśród dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży szkolnej.

¹ Pilch T., Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, str. 92.

² Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852).

Problemu przemocy w rodzinie – przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: „*przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narażające szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą*”.

Rozwiązywanie problemów społecznych w świetle nowoczesnego podejścia do problematyki, oznacza zarówno podejmowanie działań, które są ukierunkowane na jednostkę, grupę, rodzinę, ale też na osoby które pracują w obrębie profilaktyki i leczenia. Dlatego ważnym działaniem jest nie tylko zapobieganie i rozwiązywanie problemów społecznych, ale również minimalizowanie skutków oraz edukowanie, uświadamianie i wspieranie.

II. Podstawa prawna i merytoryczna Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, zwany dalej „Programem”, określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Samorządy lokalne otrzymały stosowne kompetencje oraz środki finansowe, niezbędne do realizacji działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień. Miasto i Gmina ma za zadanie podjąć środki zaradcze oraz naprawcze, skierowane do lokalnej społeczności, mające na celu minimalizowanie i zapobieganie alkoholizmowi i narkomanii.

Podstawa prawna działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych, a co za tym idzie uchwalenia przez Radę Gminy Wiskitki niniejszego Programu wynika z :

1. Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.),
2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r. poz. 2050),
3. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz. 218 z późn.zm.),
4. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz. 1876),
5. Ustawy z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2020r. poz. 322 z późn. zm.),

Zgodnie z treścią art. 4¹ ust.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi samorząd gminy jest zobowiązany do:

Prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Przy konstruowaniu Programu uwzględniono dotychczasowe doświadczenia z realizacji działań z obszaru profilaktyki i uzależnień. Cele i działania Programu są zgodne z Krajowym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zawartym w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 oraz Wojewódzkim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020, które definiują kierunki działań z ww. zakresu. Cele i zadania Programu są zgodne ponadto z „Rekomendacjami do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2020 roku” wydanymi przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Program jest spójny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wiskitki na lata 2017-2021, Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2023.

III. Diagnoza społeczna środowiska

Termin „diagnoza społeczna” używany jest w szerokim i węższym znaczeniu. W szerokim znaczeniu diagnozą społeczną są społeczne badania, w których zbiera się dane szczegółowe, porządkuje je i interpretuje w celu udzielenia odpowiedzi na pytania: „*Jak jest? Co to jest? Dlaczego tak jest?*”. Celem takiej diagnozy jest poznanie problemów, a przedmiotem są różne zjawiska społeczne. O diagnozie społecznej w węższym znaczeniu mówimy, gdy badania dotyczą rozpoznawania zdarzeń i sytuacji społecznych ze względu na ich dotkliwość i potrzebę zmian. Zgodnie z tą definicją, przedmiotem badania są zdarzenia

i sytuacje społecznie dotkliwe, celem – zmiana społeczna, efektem zaś – przede wszystkim wnioski i zalecenia dla praktyki ³

Diagnozę społeczną przeprowadza się w celu:

- identyfikacji przyczyn wywołujących sytuacje problemowe,
- identyfikacji wzajemnych związków pomiędzy problemami i kwestiami społecznymi,
- identyfikacji skali problemów społecznych w danym układzie administracyjnym,
- identyfikacji regionalnych, lokalnych uwarunkowań problemów społecznych,
- analizy podejmowanych działań zmierzających do rozwiązania sytuacji problemowej lub jej złagodzenia,
- analizy proponowanych rozwiązań przez politykę społeczną regionu.

Rzetelnie przeprowadzona diagnoza jest fundamentem do planowania różnych programów rozwiązywania problemów społecznych. Wiedza, którą dostarcza nam diagnoza pozwala na odpowiednią alokację zasobów. Dlatego jakość wykonanej diagnozy jest znacząca dla tworzenia właściwych i adekwatnych działań w społeczeństwie w tym tworzenia programów.

1. Problem uzależnień i przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wiskitki w latach 2017 - 2019

Zjawisko alkoholizmu czy narkomanii, dotyka niestety każdą grupę zarówno społeczną jak i zawodową. Łatwy dostęp do wszelkiego rodzaju napojów alkoholowych, obyczaje, kryzys wartości rodzinnych, bezrobocie, zagrożenie utratą pracy, upadek norm społecznych, jak też coraz powszechniejszy brak umiejętności radzenia sobie z problemami dnia codziennego przyczyniają się do narastania problemów związanych z alkoholem i narkotykami.

Poniżej przedstawione informacje zostały zaczerpnięte ze statystyk Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiskitkach, Policji, Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żyrardowie, Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnień od Alkoholu w Żyrardowie.

Diagnozę problemów uzależnień na terenie Gminy Wiskitki poszerzono dodatkowo o materiały uzyskane ze sprawdzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiskitkach w latach: 2017, 2018 i 2019 oraz danych statystycznych z PARPA G1.

³ Szatur – Jaworska B., *Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej*, s. 109.

2. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Żyrardowie

Nowe Substancje Psychoaktywne, czyli tzw. „dopalacze”, stanowią zamienniki dobrze znanych narkotyków, których obecność w Europie zapoczątkowana została sprowadzeniem z Nowej Zelandii tabletek o nazwie „party pills”, zawierających piperazynę. Tak zwane „dopalacze”, znane na świecie pod wieloma nazwami (np. designer drugs, smarts, legal highs, herbal highs czy boosters), określają one grupę substancji lub ich mieszanek o faktycznym lub rzekomym działaniu na ośrodkowy układ nerwowy.

Polski termin „dopalacze” obejmuje szeroki zakres produktów, od mieszanek ziołowych po syntetyczne lub „autorskie” narkotyki i „tabletki imprezowe”, które używane są na różne sposoby (palone, wciągane przez nos, połykane). Produkty te sprzedawane są jako np. odświeżacze powietrza, nawozy do kwiatów, kadzidła ziołowe, sole kąpielowe, saszetki zapachowe, środki do czyszczenia komputerów, kleje do mocowania wąsów i brody u manekinów, zmielone kryształy do przewidywania pogody, absorbery promieniowania elektromagnetycznego. Niejednokrotnie produkty sprzedawane jako „dopalacze” zawierają mieszanki różnych substancji, które mogą potęgować swoje działanie. Ich łączny efekt farmakologiczny i toksykologiczny może poważnie zagrażać zdrowiu i życiu użytkowników, a nietypowe objawy zatrucia dodatkowo utrudniają leczenie. Osoby kupujące takie produkty nigdy nie mogą mieć pewności jaki jest ich skład oraz zawartość – stąd dawka, intensywność wywołanych efektów, a także toksyczność jest trudna do oceny przed zastosowaniem.

Tabela nr 1. Liczba zatruc Nowymi Substancjami Psychoaktywnymi na terenie powiatu żyrardowskiego w latach 2017 - 2019.⁴

Rok	Suma zatruc na terenie powiatu	Wiek zatrutego		Płeć	
2017	2	Do 18 lat	2	Kobiety	1
		Powyżej 18 lat	0	Mężczyźni	1
2018	14	Do 18 lat	4	Kobiety	2
		Powyżej 18 lat	10	Mężczyźni	12
2019	8	Do 18 lat	0	Kobiety	1
		Powyżej 18 lat	8	Mężczyźni	7

⁴ Dane: Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Żyrardowie.

Zdarzenia o charakterze zatruc „Nowymi Substancjami Psychoaktywnym” jak wynika z danych dotyczą w znacznym stopniu mężczyzn. Rekordowy pod względem zatruc w całej Polsce, był rok 2015, w roku 2016 nastąpił wyraźny spadek. Było to związane prawdopodobnie z planowanymi zmianami prawa; ponad 100 substancji psychoaktywnych miało być objętych prawem karnym. W związku z tym w 2015 roku agresywnie proponowano i wprowadzano na rynek różne „dopalacze”, z których najbardziej znany był wówczas „Mocarz”. W roku 2019 w powiecie Żyrardowskim odnotowano 8 zatruc następującymi substancjami: metamfetamina, amfetamina, mefedron oraz marihuana. Liczba zatruc z powiatu Żyrardowskiego odnosi się również do mieszkańców gminy Wiskitki, jednak uzyskane dane za rok 2019 nie przedstawiają pełnych danych adresowych z uwagi na dbałość o ochronę danych medycznych pacjentów gdyż są to dane szczególnie chronione.

3. Dostępność napojów alkoholowych na terenie Gminy Wiskitki w latach 2017 - 2019

Alkohol jest towarem legalnym, jednak wymagającym specjalnych regulacji prawno-administracyjnych i finansowych ze względu na powodowanie strat społecznych, ekonomicznych oraz zdrowotnych. Należy podkreślić, że alkohol nie jest takim samym towarem rynkowym jak inne towary i co za tym idzie nie podlega zasadom wolnego rynku – polska polityka alkoholowa wprowadziła wobec alkoholu regulacje o charakterze reglamentacyjnym. Oznacza to, że państwo polskie zezwala na handel alkoholem, ale ingeruje w kwestie związane z jego dostępnością.

Na poziomie lokalnym to Rada Miasta i Gminy podejmuje uchwały w zakresie ograniczania dostępności alkoholu poprzez: limitowanie punktów sprzedaży, określa zasady usytuowania tych punktów, oraz może wprowadzić ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Empiryczne dowody potwierdzają, że gęstość punktów sprzedaży napojów alkoholowych jest powiązana z poziomem konsumpcji oraz szkodami społecznymi i zdrowotnymi: *„Dostępność alkoholu ma wpływ na wielkość konsumpcji, a ta z kolei ma wpływ na rozpowszechnienie problemów. Wzrost liczby punktów sprzedaży, przedłużenie godzin otwarcia, samoobsługa prowadzi do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku”* (źródło: J.Moskalewicz, J.Sierosławski, K.Dąbrowska *Dostępność fizyczna alkoholu a szkody zdrowotne*, w: *Alkoholizm i Narkomania*, Tom 18, Nr 4, s.52). To na organach administracji samorządowej spoczywa obowiązek do podejmowania takich działań, które powinny zmierzać do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych - stąd niezwykle ważna rola rady gminnej, bowiem w jej kompetencji leży podejmowanie uchwał w zakresie ograniczania dostępności alkoholu poprzez: limitowanie punktów sprzedaży i określenie zasad ich usytuowania. Ponadto rada gminy w drodze uchwały może wprowadzić ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Ograniczenia w nocnej sprzedaży alkoholu dobrze wpisują się w realizację rekomendowanych przez Światową Organizację Zdrowia, konkretnych działań, mających wpływ na ograniczenie problemów powodowanych przez picie alkoholu.

Zmniejszenie dostępności fizycznej alkoholu jest jednym z trzech najważniejszych postulatów. Dwa pozostałe to podniesienie cen alkoholu i wprowadzenie zakazów i ograniczeń w sprawie reklamy alkoholu.

W 2018 r. weszła w życie ustawa nowelizująca ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która przyznała radzie gminy kompetencje do określenia maksymalnej liczby zezwoleń, w miejsce dotychczasowej możliwości wskazywania maksymalnej liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa). Ponadto, wprowadziła obowiązek określenia liczby zezwoleń na sprzedaż alkoholu do 4,5 % oraz piwa – zarówno w przypadku placówek handlowych (do spożycia poza miejscem sprzedaży), jak i w przypadku lokali gastronomicznych (do spożycia w miejscu sprzedaży). Warto zaznaczyć, że liczba punktów sprzedaży na sprzedaż piwa nie była dotychczas limitowana.

Według Światowej Organizacji Zdrowia jeden punkt sprzedaży alkoholu powinien przypadać na 1-1,5 tys. mieszkańców. Tymczasem jak wynika z danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Polsce średnio na jeden punkt przypada 250 osób. Natomiast w gminie Wiskitki na jeden punkt sprzedaży wypada średnio:

300 dorosłych osób w 2017 roku
 355 dorosłych osób w 2018 roku
 354 dorosłych osób w 2019 roku

Tabela nr 2. Liczba punktów sprzedaży w stosunku do liczby mieszkańców gminy Wiskitki w latach 2017 - 2019.⁵

Wyszczególnienie	Liczba w danym roku		
	2017	2018	2019
Liczba mieszkańców Gminy Wiskitki	9697	9704	9686
Liczba mieszkańców powyżej 18 r. ż.	7805	7811	7798
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych – ogółem	26	22	22
Liczba dorosłych mieszkańców w gminie przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych	300	355	354

Powyższe dane wskazują na nieco mniejszą dostępność alkoholu na terenie Gminy Wiskitki, niż wskazuje średnia krajowa, jednak nadal jest ona bardzo wysoka w stosunku do rekomendacji WHO. Według ogólnopolskich badań Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych istnieje korelacja pomiędzy liczbą punktów sprzedaży napojów alkoholowych, a rozmiarami szkód i problemów, których źródła można dopatrywać się w

⁵ Dane: Liczba mieszkańców (pobyt stały i czasowy) dane uzyskane z Referatu Organizacyjnego i Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy Wiskitki. Liczba punktów sprzedaży dane uzyskane z rejestru wydanych zezwoleń Urzędu Gminy Wiskitki.

spożywaniu napojów alkoholowych. W związku z tym polityka kontroli liczby punktów sprzedaży alkoholu jest istotnym instrumentem kształtowania kondycji społecznej, psychologicznej i zdrowotnej mieszkańców gminy.

4. Poziom konsumpcji alkoholu na terenie Gminy Wiskitki w latach 2017-2019

Liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Wiskitki na przestrzeni lat 2017 - 2019 z podziałem na poszczególne rodzaje alkoholu przedstawia Tabela nr 3. Dane pokazują, że w Gminie Wiskitki od kilku lat liczba punktów sprzedaży utrzymuje się na podobnym poziomie.

Tabela nr 3. Rynek napojów alkoholowych w Gminie Wiskitki w latach 2017 - 2019.⁶

Wyszczególnienie	Liczba w danym roku		
	2017	2018	2019
1. Ogólna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie, w tym:	26	22	22
a) liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	23	20	20
b) liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	3	2	2
2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% w gminie, w tym:	20	18	19
a) liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	20	18	18
b) liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	0	0	0
3. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 4,5 % do 18 % z wyjątkiem piwa w gminie, w tym:	20	20	18
a) liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 4,5 % do 18% z wyjątkiem piwa przeznaczonych do spożycia <u>poza miejscem sprzedaży (sklepy)</u>	20	20	18
b) liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 4,5 % do 18 % z wyjątkiem piwa przeznaczonych <u>do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)</u>	0	0	0
4. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych ze sprzedażą	26	22	22

⁶ Dane: Zestawienie przygotowane na podstawie danych uzyskanych z rejestru wydanych zezwoleń Urzędu Gminy Wiskitki.

napojów alkoholowych do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo, w tym:			
a) liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych ze sprzedażą napojów alkoholowych do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo przeznaczonych do spożycia <u>poza miejscem sprzedaży (sklepy)</u>	23	20	20
b) liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych ze sprzedażą napojów alkoholowych do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo przeznaczonych do spożycia <u>w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)</u>	3	2	2
5. Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w danym roku:	3	2	2
6. Liczba wydanych decyzji o wygaśnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	5	3	3
7. Liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w danym roku.	0	0	0
8. Liczba prowadzonych postępowań dot. cofnięcia zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w danym roku:	0	0	0

Tabela nr 4. Rynek napojów alkoholowych w Gminie Wiskitki w roku 2019.⁷

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych								
Poza miejscem sprzedaży:					W miejscu sprzedaży:			
Stan na 31 grudnia 2019 roku	Wg zawartości alkoholu				Wg zawartości alkoholu			
	1. do 4,5 % (oraz piwa)	2. od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	3. pow. 18%	4. Razem	5. do 4,5 % (oraz piwa)	6. od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	7. pow. 18%	8. Razem
	50	50	50	150	20	20	20	60

Niezmiernie ważnym elementem długofalowej polityki Gminy musi być wzmocnienie przestrzegania przepisów prawa przez podmioty zajmujące się sprzedażą detaliczną alkoholu, jak również jego egzekwowania przez służby do tego uprawnione. Za sprzedaż alkoholu nieletnim, osobom w stanie nietrzeźwości oraz sprzedaż alkoholu na kredyt lub pod zastaw grożą określone sankcje, które należy skutecznie egzekwować. Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy

⁷ Dane: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA – G1 za rok 2019.

o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych;

- 1) osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości;
- 2) osobom do lat 18;
- 3) na kredyt lub pod zastaw.

Na wysoki poziom wskaźników spożywania alkoholu przez młodych ludzi ma wpływ wiele czynników, ale jednym z ważniejszych, na który mamy możliwość oddziaływania na gruncie lokalnym, jest dostępność napojów alkoholowych dla młodych ludzi. Jak pokazują badania ESPAD z 2015 r., większość badanych młodych ludzi twierdzi, że nie ma trudności z dostępem do napojów alkoholowych, nawet tych wysokoprocentowych, mimo że sprzedawane i podawanie alkoholu osobom niepełnoletnim jest przestępstwem⁸.

Ważnym czynnikiem, który wpływa na poziom konsumpcji alkoholu jest fizyczna możliwość jego nabycia, czyli liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Duża dostępność alkoholu ma wpływ na występowanie problemów zdrowotnych i społecznych związanych z alkoholem.

Poza działaniami obejmującymi prawne ograniczenia dostępności napojów alkoholowych i kontrolnych, istotne jest podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych (np. kampanie, szkolenia etc.).

„Pozory mylą, dowód nie” – pod takim hasłem Komenda Główna Policji i Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego w Polsce – Browary Polskie, od 2009 r. realizują ogólnopolską kampanię edukacyjną, której celem jest ograniczenie sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim oraz przeciwdziałanie spożyciu alkoholu w tej grupie wiekowej. W wielu przypadkach to dorośli, a nie same dzieci, są odpowiedzialni za to, że nieletni wchodzi w posiadanie alkoholu. Dlatego to przede wszystkim do nich kierowany jest główny przekaz kampanii.

5. Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiskitkach w latach 2017-2019

Dane dotyczące udzielania pomocy rodzinom z problemem alkoholowym, narkotykowym oraz przemocy w rodzinie przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiskitkach przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 5. Pomoc udzielana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiskitkach rodzinom z problemem alkoholowym, narkotykowym oraz przemocy w rodzinie w latach 2017-2019⁹.

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK		
	2017	2018	2019

⁸ Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2020 roku” - PARPA.

⁹ Dane: Zestawienie przygotowane na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiskitkach, sprawozdania MRPiPS – 03-R oraz PRZEMOC za okres 2017-20219.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną ogółem	247	240	248
<i>liczba osób, w tych rodzinach</i>	548	522	518
Liczba rodzin z problemem alkoholowym, objętych pomocą społeczną – przyznanie świadczeń	10	4	16
<i>liczba osób, w tych rodzinach</i>	12	5	17
Liczba rodzin z problemem narkotykowym, objętych pomocą społeczną- przyznanie świadczeń	1	0	0
<i>liczba osób, w tych rodzinach</i>	1	0	0
Liczba rodzin z problemem przemocy, objętych pomocą społeczną - przyznanie świadczeń	1	0	0
<i>liczba osób, w tych rodzinach</i>	3	0	0
Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w formie poradnictwa socjalnego	23	27	22
Liczba wszczętych procedur „Niebieskich Kart” przez GOPS Wiskitki	5	0	3

Alkoholizm jest istotnym problemem społecznym, ponieważ jego nadużywanie przez jednego z członków rodziny destabilizuje życie całej rodziny, powoduje zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, biedę, bezrobocie, problemy wychowawcze i zdrowotne, inne uzależnienia, wchodzenie w konflikt z prawem. Towarzyszy mu często zjawisko przemocy fizycznej, psychicznej i ekonomicznej stosowanej zarówno wobec dorosłych, jak i dzieci.

Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiskitkach spotykają się na co dzień w swojej pracy. Wśród rodzin objętych pomocą społeczną nie występuje tylko jeden rodzaj dysfunkcji, najczęściej jest ich kilka połączonych ze sobą tj. ubóstwo, bezrobocie, przemoc, bezradność w sprawach opiekuńczych. Przedstawiona liczba osób i rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą nie odzwierciedla w pełni problemu. Pracownicy socjalni opierają się wyłącznie na udokumentowanych dysfunkcjach rodziny, w których zauważają lub podejrzewają problem alkoholowy.

Nadużywanie alkoholu stanowi istotny czynnik ryzyka wystąpienia przemocy w rodzinie. Instrumentem służącym przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest procedura „Niebieskiej Karty”. Możliwość wszczęcia procedury mają jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, funkcjonariusze Policji, przedstawiciele oświaty i ochrony zdrowia. Procedury „Niebieskie Karty” wszczynane są w

rodzinach, co do których przedstawiciele wyżej wymienionych służb publicznych mają uzasadnione podejrzenie o występowaniu problemu przemocy w rodzinie.

Liczba „Niebieskich Kart” sporządzanych przez GOPS Wiskitki jest mniejsza od liczby sporządzanych przez Policję, gdyż najczęściej w sytuacji gorącej przemocy osoby pokrzywdzone dzwonią na Policję z prośbą o interwencję i to właśnie policja jest pierwszą instytucją reagującą na przemoc w rodzinie i wszczynającą procedurę „Niebieskie Karty”, a następnie o zaistniałej sytuacji informowany jest GOPS, który zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i powołuje grupy robocze.

Od roku 2019 obserwuje się ponowny wzrost liczby zakładanych procedur „Niebieskich Kart”. W związku z powyższym w ramach Programu wskazane jest podejmowanie działań mających na celu:

- upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym;
- podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym;
- podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie;

6. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwana dalej „Komisją” działa w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 2277). W 2019r. Komisja odbyła 10 posiedzeń, przyjęła 23 nowe wnioski dotyczące postępowań w sprawie podjęcia leczenia odwykowego, skierowała 3 wnioski do Sądu w sprawie zastosowania wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz skierowała 3 osoby do biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego. Podejmowano również czynności wobec osób zgłoszonych do Komisji w latach poprzednich.

Komisja zaopiniowała 10 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod kątem zgodności z uchwałami Rady Gminnej dotyczącymi limitu punktów sprzedaży i ich lokalizacji. Komisja przeprowadzała rozmowy bezpośrednie z osobami zgłaszającymi się na dyżur, diagnozując problem całej rodziny, w której występuje problem choroby alkoholowej. Wśród osób, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy były osoby wnioskujące, członkowie rodzin osób z problemem alkoholowym, a także osoby, wobec których toczyło się postępowanie w sprawie podjęcia leczenia odwykowego. Celem rozmów z osobami, wobec których toczyło się postępowanie o podjęcie leczenia odwykowego było zmotywowanie ich do podjęcia działań w kierunku leczenia odwykowego i ograniczenia spożycia alkoholu. Członkowie Komisji informowali osoby mające problem z nadużywaniem alkoholu o szkodliwości napojów alkoholowych oraz wszelkich zagrożeń związanych z jego nadmiernym spożywaniem. Wskazywano również miejsca, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc, z uwzględnieniem dyżurów psychologów, prawnika,

terapeuty uzależnień, Grupy Anonimowych Alkoholików działających w Poradni Leczenia Uzależnień w Żyrardowie. Ponadto członkowie Komisji, przeprowadzając rozmowy motywujące z członkami rodzin osób z problemem alkoholowym, służyli informacją możliwości i form pomocy dla członków rodzin osób z problemem alkoholowym. Członkowie Komisji biorą udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz grup roboczych.

W ocenie zjawiska alkoholizmu na terenie gminy Wiskitki wykorzystano dane wynikające z analizy działań realizowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela nr 6. Prowadzone działania w ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów alkoholowych¹⁰.

Przeprowadzone działania Wyszczególnienie	Liczba w danym roku		
	2017	2018	2019
Ilość przeprowadzonych rozmów w tym:	15	35	19
informacyjno – kierujących do terapeutów psychologów, placówek leczenia odwykowego prawnika, GOPS itp.)	10	30	17
Ilość osób skierowanych do biegłego sądowego	8	10	3
Ilość wniosków skierowanych do sądu	5	5	3

7. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań instytucji (służb) oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do zadań Zespołu należy m.in.:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie

Indywidualnymi przypadkami występowania przemocy w rodzinie zajmują się Grupy Robocze powoływane przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, realizujące

¹⁰ Dane: Zestawienie przygotowane na podstawie danych prowadzonych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiskitkach.

procedurę „Niebieska Karta”, na skutek zgłoszeń i podejmowanych interwencji przez właściwe służby w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie. Członkowie Zespołu i Grup Roboczych wykonują swoje zadania w ramach obowiązków służbowych i zawodowych. Obsługę administracyjną Zespołu prowadzi Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiskitkach.

Tabela nr 7. Procedura Niebieskie Karty na terenie Gminy Wiskitki w latach 2017-2019¹¹.

	2017 r.	2018 r.	2019r.
Ilość interwencji dot. przemocy w rodzinie i założenia „Niebieskiej Karty”	23	14	16

¹¹ Dane: Zestawienie przygotowane na podstawie danych prowadzonych przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Wiskitkach.

8. Skala problemów mających związek z alkoholem i narkotykami wykazanych przez Posterunek Policji w Wiskitkach

Dane liczbowe dotyczące naruszeń przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz zdarzeń mających związek z alkoholem w latach 2016 - 2018, przedstawione przez Posterunek Policji w Wiskitkach obrazują odpowiednio **tabela nr 8, 9** oraz **10**.

Tabela nr 8. Dane dotyczące podejrzenia występowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wiskitki w latach 2017-2019¹².

Dane nt. przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wiskitki	2017r.	2018r.	2019r.
Liczba ogólna przeprowadzonych interwencji domowych w tym: dotyczących przemocy w rodzinie	217 23	172 16	173 12
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej w tym: - małoletni - kobiety - mężczyźni	25 0 21 2	18 0 15 3	13 0 10 3
Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej w tym: - małoletni - kobiety - mężczyźni	23 0 2 21	17 0 1 16	17 0 1 11
Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej będąc pod wpływem alkoholu	12	10	8
w tym: - kobiety - mężczyźni	0 12	0 10	0 8

¹² Dane: Zestawienie przygotowane na podstawie danych prowadzonych przez Posterunek Policji Wiskitkach.

Używanie alkoholu powoduje wielowymiarowe szkody społeczne i prawne oraz ma wpływ na popełnianie przestępstw i wykroczeń.

Tabela nr 9. Dane dotyczące występowania przestępstw i wykroczeń spowodowanych pod wpływem alkoholu i narkotyków zaistniałych na terenie Gminy Wiskitki Dane dotyczące podejrzenia występowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wiskitki w latach 2017-2019¹³.

L.p.	Rodzaje przestępstw i zjawisk patologicznych	LATA		
		2017r.	2018r.	2019r.
1.	Kierujący w stanie nietrzeźwym na terenie Gminy Wiskitki	87	54	31
2.	Kierujący znajdujący się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka (wykroczenie)	20	22	11

Tabela nr 10. Zdarzenia drogowe na terenie Gminy Wiskitki w latach 2017-2019¹⁴.

L.p.	Zdarzenia	LATA		
		2017r.	2018r.	2019r.
1.	Wypadki	27	19	26
2.	Zabici	0	3	0
3.	Ranni	27	25	38
4.	Kolizje	219	245	200

¹³ Dane: Zestawienie przygotowane na podstawie danych prowadzonych przez Posterunek Policji Wiskitkach.

¹⁴ Dane: Zestawienie przygotowane na podstawie danych prowadzonych przez Posterunek Policji Wiskitkach.

IV. Cele i zadania Programu

Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii w Gminie Wiskitki w roku 2021.

Celem głównym Programu jest rozwój i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń, uwzględniającego w szczególności: zapobieganie uzależnieniom poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej oraz niwelowanie skutków wynikających z problemów uzależnień poprzez zapewnienie bezpłatnej interdyscyplinarnej pomocy specjalistycznej.

Do szczegółowych celów Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok należy:

1. ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających ze spożywania alkoholu,
2. ograniczenie dostępności i zmiana struktury spożywanego alkoholu,
3. ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych oraz rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym oraz skali zjawiska przemocy w rodzinie,
4. ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież poprzez realizację działań profilaktycznych,
5. doskonalenie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia, promowania postaw społecznych ważnych dla profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjno-informacyjnej,
6. zwiększenie skuteczności istniejącego systemu pomocy dla osób uzależnionych, nadużywających alkoholu, członków ich rodzin oraz ofiar i sprawców przemocy w rodzinie poprzez udzielanie kompleksowej pomocy specjalistycznej.

Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii w Gminie Wiskitki w roku 2021.

- I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce uzależnień, rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w artykule 13¹ i artykule 15 ustawy o przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- VI. Diagnoza lokalnych problemów związanych z alkoholem, narkomanią oraz przemocą oraz działania na rzecz ograniczenia dostępności oraz zmiany struktury spożycia alkoholu na terenie gminy.

V. Adresaci Programu

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Miasta i Gminy Wiskitki, a w szczególności następujące grupy osób:

1. osoby uzależnione, współuzależnione, doznające przemocy;
2. rodziny osób uzależnionych, współuzależnionych doświadczających przemocy;
3. osoby i rodziny ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym;
4. dzieci i młodzież;
5. rodzice, opiekunowie i wychowawcy;
6. pracownicy podmiotów działających na terenie Miasta i Gminy Wiskitki, zajmujący się zawodowo lub służbowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień,

VI. Zadania i sposoby realizacji Programu

Zadanie I:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz dla ich rodzin.

Cel: Zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu oraz osobom uzależnionym od substancji psychoaktywnych w sposób szkodliwy i ryzykowny odpowiedniej oferty terapeutycznej i rehabilitacyjnej.

Sposoby realizacji:

1. Umożliwienie dostępu do skorzystania z indywidualnych konsultacji świadczonych przez takich specjalistów, jak :prawnik, psychoterapeuta do spraw uzależnień, psycholog dla osób dorosłych, psycholog dla dzieci, młodzieży i rodziców, certyfikowany specjalista pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
2. Organizowanie grup wsparcia oraz grup samopomocowych dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz doświadczających przemocy.
3. Współpraca z biegłymi sądowymi (psycholog i psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego.
4. Opłacenie kosztów sądowych związanych z kierowaniem wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
5. Wspieranie prac biegłych sądowych oraz finansowanie badań i wydawanie opinii psychologiczno-psychiatrycznych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
6. Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.
7. Współpracę z placówkami leczenia odwykowego wspomagającymi proces zdrowienia osób uzależnionych od alkoholu, osób używających alkoholu w sposób ryzykowny i szkodliwy oraz ich rodzin.
8. Zapewnienie dostępu do informacji o placówkach świadczących pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną.

Zadanie II:

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i narkotyków pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

Cel: Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego, będących skutkiem nadużywania alkoholu bądź innych środków psychoaktywnych oraz stosowania przemocy w rodzinie.

Sposoby realizacji:

1. Organizowanie świadczeń specjalistycznej pomocy psychospołecznej i prawnej dla członków rodzin, w których występuje problem uzależnienia do alkoholu i narkotyków, współuzależnienia, DDA oraz problem przemocy w rodzinie.
2. Dofinansowanie bądź sfinansowanie zajęć i warsztatów prowadzonych w zakresie wzmocnienia funkcji wychowawczych rodziców dzieci.
3. Organizowanie i/ lub dofinansowanie wypoczynku z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy alkoholowe, przemoc w rodzinie.
4. Zakup bądź opracowanie i upowszechnianie materiałów edukacyjnych, ulotek, informatorów dotyczących oferty pomocy dla osób i członków rodzin z problemem uzależnienia czy doświadczających przemocy.
5. Zakup i prenumerata tematycznych książek, publikacji, czasopism.
6. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania

Problemy Alkoholowych i innych grup zawodowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, przemocy w rodzinie oraz pracy z rodzinami.

Zadanie III:

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Cel: Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat szkód wynikających z picia alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych.

Zwiększenie kompetencji rodziców oraz osób pracujących z dziećmi, aby mogli oni w efektywny sposób przekazywać wiedzę na temat uzależnień, wskazać alternatywne wzorce spędzania wolnego czasu, radzenia sobie ze stresem i rozwiązywaniem problemów.

Sposoby realizacji:

1. Inicjowanie i wspieranie finansowe prowadzonych na terenie szkół programów profilaktycznych (rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych), warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące rozwoju umiejętności społecznych, przeciwdziałania uzależnieniom oraz z zakresu edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców poprzez organizowanie warsztatów, wywiadówek profilaktycznych oraz spotkań, mających na celu wzmacnianie wychowawczej funkcji rodziny.
3. Organizowanie i finansowanie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży.
4. Organizowanie i pokrywanie kosztów działań promujących wśród dzieci i młodzieży mody na życie wolne od uzależnień.

Realizowane działania uwzględniały będą profilaktykę:

1. uniwersalną - ukierunkowaną na całe populacje bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów,
2. selektywną - ukierunkowaną na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów związanych z uzależnieniami,
3. wskazującą - ukierunkowaną na jednostki lub grupy wysokiego ryzyka, które ujawniają pierwsze symptomy upijania się lub eksperymentowania z narkotykami.

Zadanie IV:

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Cel: Wspieranie i dofinansowanie projektów z zakresu profilaktyki i uzależnień realizowanych przez instytucje oraz organizacje pozarządowe wyłonione w wyniku konkursów ofert rozstrzygniętych zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o *działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. Szczególna uwaga będzie kierowana na wsparcie działalności stowarzyszeń abstynenckich, które podejmują działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych na poziomie lokalnym, w tym wobec osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin. Działania stowarzyszeń abstynenckich mają wpływ na zwiększenie liczby osób utrzymujących abstynencję, wspierają trzeźwienie, zapobiegają wykluczeniu społecznemu i zapewniają integrację społeczną osoby z problemem alkoholowym, są istotnym elementem w procesie zdrowienia.

Sposoby realizacji:

1. Udzielanie wsparcia merytorycznego, rzeczowego oraz finansowego dla stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na rzecz utrzymania więzi wśród społeczności abstynenckiej.
2. Integracja środowisk abstynenckich, osób uzależnionych i ich rodzin, organizowanie działań zapobiegawczych, motywujących do terapii i wspomagających leczenie choroby alkoholowej i współuzależnienia, propagowanie postaw trzeźwości.
3. Dofinansowanie działań integracyjnych dla środowisk abstynenckich, osób uzależnionych i ich rodzin, organizowanie działań rehabilitacyjnych do dalszego zdrowienia, propagowanie postaw trzeźwości.
4. Zlecanie w trybie konkursu lub pozakonkursowym organizacjom pozarządowym organizacji wypoczynku dla dzieci z terenu Gminy Wiskitki, w szczególności z rodzin gdzie występuje problem uzależnienia i przemocy.
5. Współpraca z Posterunkiem Policji w Wiskitkach mająca na celu zapobieganie naruszeniu porządku publicznego powodowanego przez osoby pod wpływem substancji psychoaktywnych.

Zadanie V:

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w artykule 13¹ i artykule 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Cel: Ograniczenie i zmiana struktury spożywania napojów alkoholowych.

Sposoby realizacji:

1. Prowadzenie działań kontrolno-interwencyjnych przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Kształtowanie właściwych postaw reagowania w sytuacji sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, nieletnim bądź pod zastaw lub na kredyt poprzez m. in. organizację szkoleń dla sprzedawców i przedsiębiorców sprzedających napoje alkoholowe na terenie gminy.

Zadanie VI:

Diagnoza lokalnych problemów związanych z alkoholem, narkomanią oraz przemocą oraz działania na rzecz ograniczenia dostępności oraz zmiany struktury spożycia alkoholu na terenie gminy.

Cel: Uzyskanie skali zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków oraz przemocą oraz monitorowanie struktury punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Wiskitki

Sposoby realizacji:

Finansowanie badań, sondaży opinii publicznej, ekspertyz diagnozujących lokalną sytuację w zakresie spożywania napojów alkoholowych, używania narkotyków, zjawiska przemocy oraz problemów jakie się z tym wiążą.

Wnioski.

Przedstawione powyżej założenia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Wiskitki oraz Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zostały przygotowane na podstawie dokumentów, sprawozdań, statystyk dotyczących tego zagadnienia i pokazują, że Miasto i Gmina Wiskitki, nie są wolne od zagrożeń związanych z uzależnieniami. Aktywna interdyscyplinarna współpraca między instytucjami działającymi na polu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zwiększa świadomość mieszkańców w zakresie zagrożeń związanych z uzależnieniami oraz wiedzę o możliwych i dostępnych formach pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz dotkniętym przemocą domową. I tylko interdyscyplinarna współpraca pomiędzy przedstawicielami różnych instytucji daje szansę na stworzenie spójnych i wieloaspektowych programów profilaktycznych.

VII. Realizatorzy Programu

Stosując dyspozycję. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i art. 10 ust. 4-5 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, realizację Programu powierza się Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Wiskitkach zwanemu dalej „Ośrodkiem”. Przy realizacji Programu Ośrodek powinien współpracować z następującymi podmiotami:

- Urząd Miasta i Gminy w Wiskitkach,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Posterunkiem Policji w Wiskitkach,
- Sądem Rejonowym w Żyrardowie,
- Placówkami oświatowymi znajdującymi się na terenie Miasta i Gminy Wiskitki,
- Centrum Edukacji,
- Poradniami Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Żyrardowie,
- Mazowieckim Specjalistycznym Centrum Zdrowia w Pruszkowie,
- Ośrodkiem Rehabilitacji Uzależnień i Podwójnej Diagnozy w Otwocku,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Organizacjami pozarządowymi,
- Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Krajowym Biurem ds. Zapobiegania Narkomanii,

VIII. Oczekiwane rezultaty

Zwiększenie wiedzy na temat problemów oraz kosztów społecznych i ekonomicznych związanych z piciem alkoholu, poprawa funkcjonowania zdrowotnego i społecznego osób uzależnionych utrzymujących abstynencję, zwiększenie odsetka osób korzystających z profesjonalnej pomocy w zakresie leczenia uzależnienia i współuzależnienia, zwiększenie świadomości w zakresie profilaktyki uzależnień, zwiększenie udziału w kształtowaniu świadomości i przekonań społecznych w temacie uzależnień, przemocy domowej,

upowszechnienie i utrwalanie postaw abstynenckich, umocnienie współpracy lokalnych przedstawicieli instytucji publicznych i środowisk abstynenckich działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, popularyzacja wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień.

IX. Wskaźniki i narzędzia ewaluacji działań

Wskaźniki niezbędne do przeprowadzenia ewaluacji programu:

Liczba godzin oferowanego poradnictwa specjalistycznego.

Liczba osób wobec których prowadzono postępowanie sądowe o zobowiązaniu się do podjęcia leczenia uzależnienia.

Liczba osób uzależnionych i członków ich rodzin, z którymi przeprowadzono rozmowy motywujących przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Liczba osób skierowanych na badanie do biegłego psychologa i psychiatry w celu wydania opinii o przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Liczba dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców objętych działaniami zarówno szkolnymi, jak i pozaszkolnymi związanymi z edukacją i profilaktyką z zakresu uzależnień i przeciwdziałania przemocy.

Liczba dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku zawierającego program socjoterapeutyczny i profilaktyczny.

Liczba uczestników zajęć socjoterapeutycznych.

Liczba przeszkolonych osób w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy.

Liczba interwencji Policji w związku z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Liczba zakupionych i rozdyskrebowanych materiałów związanych z tematyką profilaktyki i uzależnienia.

Narzędzia służące ewaluacji:

Opracowania statystyczne/sprawozdania z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Posterunek Policji Wiskitkach, Urząd Gminy W Wiskitkach, opracowania statystyczne/sprawozdania pochodzące z instytucji centralnych, takich jak: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – m.in. dane z ankiety PARPA G-1, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

X. Źródła i zasady finansowania zadań

Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście i Gminie Wiskitki.

Źródło finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście i Gminie Wiskitki stanowią dochody gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze w roku 2020 (zgodnie z art. 182 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) oraz dodatkowo środki pozyskane z innych źródeł m. in. z dotacji celowych budżetu państwa.

XI. Zasady finansowania działań GKRPA

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zasady jej finansowania.

Podmiotem, mającym istotne znaczenie dla realizacji Programu jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisję powołuje, odwołuje oraz zmienia jej skład osobowy Wójt Gminy Wiskitki (zgodnie z art. 4¹ ust 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Szczegółowy tryb pracy Komisji, jej strukturę wewnętrzną oraz formy pracy określa Regulamin Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opracowany przez członków Komisji.

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

Inicjowanie zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych oraz nadzór nad merytorycznymi zadaniami.

Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych.

Wydawanie opinii w formie postanowień dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałą Rady Gminy Wiskitki.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2021 roku będzie miała swoją siedzibę w Urzędzie Miasta i Gminy w Wiskitkach przy ul. Kościuszki 1. Komisja pełni dyżury po 2 godziny zegarowe w każdym miesiącu. Informacja o dyżurach jest podana do

publicznej wiadomości. Każda osoba powołana w skład Komisji jest zobowiązana uczestniczyć w dyżurach i posiedzeniach Komisji.

Zgodnie z art. 4¹ ust.5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie określone przez Radę Gminy Wiskitki.

W 2019 roku Rada Gminy Wiskitki ustala wynagrodzenie za pracę w Komisji w wysokości miesięcznej brutto dla:

- członka Komisji w kwocie 280 zł,
- przewodniczącego Komisji w kwocie 420 zł,

Wynagrodzenie wypłacane będzie za każdy miesiąc z dołu na podstawie wniosku składanego Wójtowi Gminy Wiskitki przez Przewodniczącego Komisji.

Obsługę administracyjną Komisji w 2021 roku będzie zapewniać Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiskitkach.

Członkom Komisji przysługuje również dofinansowanie kosztów udziału w szkoleniach, seminariach i konferencjach.

XII. Harmonogram działań Programu

Harmonogram działań związanych z realizacją Miejsko Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wiskitki na 2021 rok.

Tabela nr 11. Harmonogram¹⁵

L.p.	Zadanie	Sposób realizacji - działania	Realizator	Instytucje /Podmioty wspomagające realizację	Termin realizacji
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i ich rodzin.	umożliwienie dostępu do skorzystania z konsultacji świadczonych przez specjalistów	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej		na bieżąco
		organizowanie grup wsparcia oraz grup samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz doświadczających przemocy	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej		na bieżąco
		współpraca z biegłymi sądowymi w celu wydania opinii	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy	Gminna Komisja Rozwiązywania	na bieżąco

¹⁵ Dane: Zestawienie własne.

	w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	Społecznej	Problemów Alkoholowych	
	motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	na bieżąco
	zapewnienie dostępu do informacji o placówkach świadczących pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	na bieżąco

2.	Udzielanie rodzinom, w których Występują Problemy uzależnień od alkoholu i narkotyków pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.	Organizowanie, finansowanie świadczeń specjalistycznej pomocy psychospołecznej i prawnej dla członków rodzin, w których występuje problem uzależnienia do alkoholu i narkotyków, współuzależnienia, DDA oraz problem przemocy w rodzinie	Urząd Miasta i Gminy Wiskitki	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	na bieżąco
		organizowanie i finansowanie zajęć i warsztatów prowadzonych w zakresie wzmocnienia funkcji wychowawczych rodziców dzieci	Urząd Miasta i Gminy, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	placówki oświatowe	na bieżąco
			Urząd Miasta		na bieżąco

	organizowanie i finansowanie wypoczynku z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym dla dzieci	i Gminy Wiskitki	placówki oświatowe	
	upowszechnianie materiałów edukacyjnych, ulotek, informatorów dotyczących oferty pomocy dla osób i członków rodzin z problemem uzależnienia czy doznających przemocy	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej		na bieżąco

		organizowanie i finansowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, przemocy w rodzinie oraz pracy z rodzinami	Urząd Miasta i Gminy Wiskitki		na bieżąco
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów	inicjowanie i wspieranie finansowe prowadzonych na terenie szkół programów profilaktycznych, warsztatów	Urząd Miasta i Gminy, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	placówki oświatowe	w trakcie trwania roku szkolnego
	alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.	podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców poprzez organizowanie warsztatów, wywiadówek profilaktycznych oraz spotkań, mających na celu wzmacnianie wychowawczej funkcji rodziny	Centrum Edukacji	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, gminne placówki oświatowe	w trakcie trwania roku szkolnego
		-organizowanie i finansowanie wypoczynku z programem	Urząd Miasta i Gminy, Centrum	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	w ciągu przerwy wakacyjnej i feryjnej

		socjoterapeutycznym i profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień, ubóstwa, przemocy czy niewydolności wychowawczej,	Edukacji		
--	--	--	----------	--	--

		- organizowanie i pokrywanie kosztów działań promujących wśród dzieci i młodzieży mody na życie wolne od uzależnień	Urząd Miasta i Gminy, Centrum Edukacji	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	na bieżąco
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.	udzielanie wsparcia merytorycznego, rzeczowego oraz finansowego dla stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na rzecz utrzymania więzi wśród społeczności abstynenckiej	Urząd Miasta i Gminy Wiskitki	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	na bieżąco
		integracja środowisk abstynenckich, osób uzależnionych i ich rodzin, organizowanie działań zapobiegawczych, motywujących do terapii i wspomagających leczenie choroby alkoholowej i współuzależnienia, propagowanie postaw trzeźwości	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	na bieżąco
		dofinansowanie działań integracyjnych dla środowisk abstynenckich,	Urząd Miasta i Gminy Wiskitki	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,	na bieżąco

		organizowanie działań rehabilitacyjnych do dalszego zdrowienia;		organizacje pozarządowe	
--	--	---	--	-------------------------	--

		zlecenie w trybie konkursu lub pozakonkursowym organizacjom pozarządowym organizacji wypoczynku dla dzieci z terenu gminy Wiskitki, w szczególności z rodzin gdzie występuje problem uzależnienia i przemocy	Urząd Miasta I Gminy, Centrum Edukacji		w ciągu przerwy wakacyjnej i feryjnej
		współpraca z Posterunkiem Policji w Wiskitkach mająca na celu zapobieganie naruszeniu porządku publicznego powodowanego przez osoby pod wpływem substancji psychoaktywnych.	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Policja	na bieżąco
5.	Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	przewodzenie działań kontrolno-interwencyjnych przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	Gminna Komisja Problemów Alkoholowych	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Urząd Miasta i Gminy	na bieżąco

Wszystkie działania wymienione w harmonogramie będą miały charakter ciągły.

XIII. Postanowienia końcowe

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii nie rozwiąże wszystkich problemów dotyczących uzależnień. Jednakże założeniem Programu, jest w jak największym stopniu ograniczenie skutków wynikających z uzależnień.

Sprawozdanie z realizacji Miejsko-Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii przygotuje Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiskitkach i przedstawi Burmistrzowi Miasta i Gminy Wiskitki do końca I kwartału 2022 roku.